No 1949 Zaterdag 21 Mei 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Eerste Kamer.

Memorie van Antwoord.

op onze Begrooting van 1921.

Algemeene beschouwingen.

§ 1. Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat voorstellen van den Gouverneur tot verbetering van de economische toestanden in de kolonie met belangstelling zijn begroet.

Gaarne had hij die voorstellen in hun geheel en ongewijzigd overgenomen. Hij heeft echter gemeend zich hierbij zekere beperking te moeten opleggen en waar de redenen, welke hem daartoe hebben geleid, door verschillende leden geenszins steekhoudend werden geacht, meent hij nogmaals te moeten doen uitkomen, dat deze gedragslijn geboden is met het oog zoowel op den aanzienlijken omvang van de Rijksbijdrage tot de koloniale geldmiddelen als op de geringe draagkracht der belastingplichtigen in de kolonie. Daarom mogen slechts kredieten worden aangevraagd voor maatregelen, waarvan de dadelijke noodzakelijkheid vaststaat of die met groote waarschijnlijkheid tot vermeerdering van inkomsten zullen leiden. Op grond ook van hetgeen dienaangaande bij de schriftelijke en de mondelinge gedachtenwisseling van de zijde van den Kolonialen Raad is aangevoerd en in verband met het streven van dat vertegenwoordigend lichaam naar voorkoming van onnoodige uitzetting der uitgaven, zag de ondergeteekende zich mitsdien genoodzaakt een deel van 's Gouverneurs oorspronkelijke voorstellen voor het oogenblik niet over te nemen, wat, naar hij meent, in de gegeven omstandigheden bezwaarlijk afkeuring kan vinden.

Met waardeering werd dan ook door hem vernomen, dat van andere zijde stemmen ter verdediging van zijn standpunt zijn opgegaan. Met de hier aan het woord zijnde leden deelt de ondergeteekende de zienswijze, dat het verschaffen van zeer aanzienlijke bedragen uit de kas van het Moederland slechts dan verantwoord mag heeten, als de economische verheffing, welke daarmede wordt beoogd, tevens zou leiden in de richting van financieele onafhankelijkheid.

§ 2. Ook de ondergeteekende koestert de verwachting, dat de maatregelen, welke zeer spoedig de tegenwoordige voorzieningen ten aanzien van de geldelijke omstandigheden van het ambtelijk personeel zullen vervangen, eene voldoende lotsverbetering zullen verschaffen.

Ook de tot stand gebrachte verbetering van de pensioenen heeft, voor zoover bekend, aan de bedoeling beantwoord.

§ 3. De ondergeteekende kan nog geen gevolg geven aan het verzoek om de uitkomst mede te deelen van het door hem met den Gouverneur geopend overleg in zake eene herziening van de samenstelling van den Kolonialen Raad, omdat hij de van den Landvoogd te verwachten voorstellen nog niet heeft ontvangen. Bij de gedachtenwisseling zal ook het vraagstuk van het kiesrecht voor de landraden niet uit het oog worden verloren. De ondergeteekende teekent hierbij nog aan, dat, zooals hij reeds in zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de onderhavige begrooting (Gedrukte Stukken Zitting 1920—1921. 3, no. 9, bladz. 2/3) heeft medegedeeld, de Gouverneur vooraf het gevoelen van den Kolonialen Raad wenschte in te winnen betreffende de hierbedoelde herziening. Het is den ondergeteekende niet bekend, of de Raad intusschen reeds aan de uitnoodiging daartoe heeft voldaan.

Naar de Gouverneur den ondergeteekende mededeelde, is bij de aanwerving van werklieden voor het buitenland nimmer gebleken van misleiding, zoodat van het bestaan van misstanden van dien aard geen sprake is. Aan welke andere misbruiken overigens gedacht kan zijn, is den ondergeteekende niet duidelijk.

Mocht men het oog hebben gehad op de meermalen vernomen klacht, dat de arbeiders hunne gezinnen onverzorgd achterlaten, dan moge worden aangeteekend dat de Gouverneur de totstandbrenging overweegt van eene verordening ter waarborging van de belangen van emigranten en van hunne achterblijvende betrekkingen. Intusschen hebben de overheidsbemoeiingen reeds tengevolge gehad, dat vele emigranten bereid bevonden zijn om bij hun vertrek een deel van het door hen ontvangen voorschot aan het Bestuur af te staan ten behoeve van hunne familieleden, terwijl consulaire ambtenaren en werkgevers aangezocht zijn om de elders vertoevende emigranten aan te sporen een gedeelte van hun loon tot hetzelfde doel over te maken.

Het is den ondergeteekende niet bekend of in de kolonie de mogelijkheid reeds is overwogen, om menschelijke arbeidskrachten ten deele door machinale kracht te vervangen. Hoewel de vermindering van het aantal arbeiders, als gevolg van de emigratie, zich meer en meer heeft doen gevoelen, is het den ondergeteekende niet gebleken, dat dit gemis zoodanigen omvang zou hebben bereikt of dat daarvan zoodanige blijvende gevolgen waren te duchten, dat voorzieningen van bedoelden aard thans reeds reden van bestaan zouden hebben, een feit, dat trouwens slechts door iederen ondernemer voor zich zelf kan worden beoordeeld.

Door de voorschriften, vervat in de op 16 Maart 1920 vastgestelde verordening, houdende maatregelen van voorzorg in het belang der gezondheid en veiligheid van personen, die anders dan als kajuitspassagiers over zee vervoerd worden *(Publicatieblad* nº. 51) is het belang van emigranten op voldoende wijze beschermd.

Het is den ondergeteekende niet bekend, dat phosphaatladingen door het opnemen van vocht gedurende de reis ernstig gevaar hebben opgeleverd voor de bemanning der schepen. Omtrent dit punt moge nog worden opgemerkt, dat de verscheping van phosphaat tot nu toe niet geschied is met in de kolonie Curaçao tehuis behoorende vaartuigen.

Het verkeer tusschen het hoofdeiland en de naburige eilanden Aruba en Bonaire wordt met meerdere zeilvaartuigen onderhouden. Met de Bovenwindsche eilanden wordt ongeveer eens in de maand verbinding onderhouden met een schoener. Voor zooveel het goederenvervoer betreft voldoen die scheepgelegenheden aan de eischen van het verkeer. Met het oog op den langen duur van de reis in het verkeer met de Bovenwindsche eilanden kan de bestaande verbinding echter niet geacht worden aan moderne eischen van het passagiersvervoer te beantwoorden. De ondergeteekende ontving dan ook zeer onlangs voorstellen van den Gouverneur om te dien aanzien tot een meer bevredigende oplossing te geraken.

Blijkens het jongste verslag van den leider der strooihoedenvlechtnijverheid, laat de hoedanigheid van het uit Maracaibo aangevoerde stroo nog te wenschen over; de aangevoerde hoeveelheid was echter voldoende voor het gebruik. Uit Ecuador verkregen stroo was te duur; het kan bovendien alleen benut worden voor fijne hoeden. Uit Cuba kon uit hoofde van den slechten oogst geen stroo verkregen worden.

Bij de aanvullingsbegrooting voor het dienstjaar 1920 is een bedrag van f 16.500 toegestaan voor rentelooze voorschotten tot verdere ontwikkeling van de strooihoedenvlechtnijverheid. Die voorschotten zullen meer in het bijzonder worden bestemd om na de voltooiing van de hoeden de geldswaarde daarvan aan de vlechtsters uit te keeren en zoodoende het drukken van die prijzen door de tusschenhand te beperken.

Op Bonaire is de hoedenvlechterij

Bij het Eeuwfeest

VAN

ADMIRAAL LOUIS BRION.

1821 — 27 September — 1921.

III.

Een gelukkig toeval bracht mij onlangs op het spoor van een menigte nieuwe interessante bijzonderheden omtrent het leven van Brion, bijzonderheden, die zoowel aan de Venezolaansche als aan de Curaçaosche Geschiedschrijvers onbekend gebleven zijn. In jaargang 1836 van de *Curaçaosche Courant* komt een vrij uitvoerige biographie voor over dezen merkwaardigen Curaçaoënaar, waaraan Venezuela zooveel te danken heeft. Ofschoon die levensschets niet onderteekend is, kan er toch hoegenaamd geen redelijke twijfel bestaan, dat ze van den toenmaligen landsonderwijzer P. Phoel of P. Poel afkomstig is. Vooreerst omdat ook in de vorige jaargangen tal van schetsen over Curaçao's Geschiedenis van zijn hand voorkomen, en de schrijver in de biographie van Brion naar die vroegere verwijst als door hem geschreven. Phoel woonde zeker in 1833, waarschijnlijk ook nog later op het buitentje *Rozentak* gelegen aan het *Schottegat*, alwaar Brion begraven werd. (Zie *Teenstra*, dl. pag. 88 en 89, en *Cur. Ct.* 1821, 29 Sept.). Dat deze biographie wel bijzonder geloofwaardig en uit betrouwbare bronnen geput is, blijkt reeds hieruit voldoende, dat de schrijver van alle gebeurtenissen tijdgenoot was, en ook inzage heeft gehad van de brieven, die Louis Brion tijdens den vrijheidsoorlog aan zijn broer Theodoor op Curaçao schreef.

Aan de hand van deze levensschets van Phoel kunnen wij reeds de beide vorig artikelen op verschillende plaatsen aanvullen en verbeteren.

Bij den aanval in Noord-Holland tegen de Engelschen en Russen in 1799 viel de 17-jarige Brion den vijand in handen en werd als krijgsgevangene naar Engeland gezonden. Doch spoedig daarop mocht hij reeds naar Holland terugkeeren. Het schijnt dat inmiddels het kantoorleven alle aantrekkelijkheid voor hem verloren had, want, na zijn terugkeer uit Engeland ging hij weer onder de wapens. Uit een paspoort gedagteekend uit Deventer 29 April 1800, blijkt, dat Louis Brion, gedurende een jaar lang, als jager, korporaal en fourier onder de eerste compagnie van het 1ste bataljon jagers der Bataafsche Republiek gediend heeft.

Phoel zegt, dat Brion tot den vrede van Amiens (27 Maart 1802) in Holland verbleef. Vermoedelijk heeft hij toen met het Hollandsch eskader, dat Curaçao van de Engelschen zou overnemen, de reis naar de kolonie meegemaakt. Dit eskader vertrok 5 Aug. 1802 uit Holland en den 13 Januari 1803 nam de commandant Buschman het eiland over.

Onze veronderstelling in het 1ste art. dat Brion zich bij de blokkade van het eiland door den Engelschen admiraal Bligh onderscheiden heeft, wordt door Phoel bevestigd. De Gouverneur trachtte hem in militairen dienst te houden, maar Brion meende zijn geboortegrond van meer nut te kunnen zijn als koopman en zeevaarder. In die dagen der blokkade voerde hij met zijn schip levensmiddelen aan. Het gebeurde soms dat hij op die tochten door de Engelsche schepen werd achtervolgd. Soms kwam hij de haven binnen, terwijl de zeilen met kogels doorboord waren. En toen de geheele Zuidkust was afgesloten en hij nergens weer een baai kon binnenvallen, liep hij eens aan de Noord Oost kust de St. Joris baai binnen en bracht er zijn schip ook weer uit. Zoo iets was te voren nog nooit gebeurd.

Nog een ander kranig stukje verrichte hij in die dagen. Toen de Engelschen het eiland Aruba in bezit hadden genomen, werd Brion door den Gouverneur met een divisie troepen daarheen gezonden, om den vijand van daar te verdrijven. Met succès wist hij die opdracht te vervullen.

Uit de aanteekening van Phoel (in de *Cur. Ct.* v. d. 21 Mei 1836) blijkt, dat Brion bij de inneming van Curaçao bij verrassing door de Engelschen op Nieuwjaarsdag 1807, niet op het eiland aanwezig was. Eenige dagen later kwam hij met zijn schip vóór de haven. Wel zag hij nog de Hollandsche vlag van de forten waaien, maar het viertal vreemde fregatten van oorlog in de haven liggend, kwamen hem wel wat verdacht voor. In plaats dus van binnen te zeilen, zocht hij eerst te weten te komen, wat er tijdens zijn afwezigheid was voorgevallen. Daarop zette hij onmiddelijk koers naar Santo Domingo en deelde den Franschen bevelhebber Ferrand zijn plan mede om Curaçao weer op de Engelschen te veroveren. De omstandigheden waren nu nog bijzonder gunstig. Het Hollandsche garnizoen was nog niet weg gevoerd. Alleen het Engelsche scheepsvolk hield de forten bezet. De vijand verwachtte geen aanval hoegenaamd.

Brion vroeg Ferrand zooveel troepen en schepen als hij kon missen, om ze naar Curaçao over te brengen. Doch er moest haast gemaakt worden, anders zouden in dien tusschentijd reeds bezettingstroepen van Jamaica zijn aangevoerd. Brion was tot in de finesses met alle plaatselijke omstandigheden op de hoogte, bezat het vertrouwen der ingezetenen. De kansen waren dus nu nog in hun voordeel.

Ferrand, die Brion persoonlijk kende en van zijn heldendaden op Curaçao vernomen had, had er wel ooren naar om dat plan te steunen. In der haast werd er een expeditie uitgerust, maar toen alles gereed was, maakte Ferrand op het laatste oogenblik zooveel zwarigheid, dat hij er weer van afzag.

Al deze bijzonderheden zijn door Phoel ontleend aan een brief, die Louis Brion in die dagen aan zijn broer Theodoor schreef.

Voorloopig waagde Brion het nog niet naar Curaçao terug te keeren, maar hij ondernam nu als kapitein en eigenaar van zijn vaartuig verscheidene zeereizen tusschen Noord-Amerika en de West-Indische eilanden. Zóó wist hij gedurende dit tijdvak zijn kapitaal dat hij van zijn ouders geërfd had, door zijn durf en ondernemingsgeest, door het welslagen zijner reizen en handel tot een aanzienlijk vermogen op te voeren, waarmede hij later den Venezolaanschen onafhankelijkheidsoorlog op zulk een krachtdadige wijze zou steunen.

* * *

In ons vorig artikel schreven wij: „Wij hebben nergens kunnen ontdekken, dat Louis Brion vóór 1816 persoonlijk met Bolivar bevriend was, of door hem tot zijn partij was overgehaald, nog minder dat Brion vóór dien tijd direct aan den opstand heeft deelgenomen."

De bijzonderheden door Phoel medegedeeld nopen ons tot een rectificatie. Niet wat het eerste punt betreft. Nergens verschaft hij ons het minste gegeven, om dit eerste punt in twijfel te trekken. Ook niet het tweede punt. Doch zooveel te sterker pleiten zijn argumenten tegen het derde punt. Reeds in 1914 was Brion een vurig, ja hartstochtelijk bewonderaar en aanhanger geworden van de partij der opstandelingen.

In een brief van Januari 1814 schreef hij van uit La Guayra aan zijn bloed-

reeds op coöperatieven voet ingericht; daardoor blijven de hoeden uit handen van opkoopers en vinden voordeeliger afzet.

Ook op het eiland Curaçao is voor dezen tak van nijverheid eene vereeniging op coöperatieven grondslag opgericht.

Omtrent de verstrekking van goed hoedenstroo, de zorg voor behoorlijke verkoopprijzen door coöperatie en het verleenen van voorschotten aan de hoedenvlechtsters staan den ondergeteekende geene gegevens of cijfers ten dienste. Hij zal den Gouverneur verzoeken in het eerstvolgend koloniaal verslag mededeelingen dienaangaande te doen opnemen.

De Gouverneur overweegt de vraag, of het aan te bevelen is eene verlaten plantage in Suriname aan te koopen ter beplanting met geschikte palmsoorten.

§ 4. Naar aanleiding van de te kennen gegeven wenschelijkheid van de aanstelling van een Nederlandsch consul op sommige belangrijke plaatsen der Antillen kan de ondergeteekende mededeelen, dat aan den nieuwbenoemden Nederlandschen Gezant te Caracas opgedragen is een onderzoek in te stellen omtrent de Nederlandsche consulaire tertegenwoordiging in de landen, gelegen in en om de Amerikaansche Middelzee. Daarbij zal zeker rekening worden gehouden met de mogelijkheid, dat langs dezen weg de belangen van den handel van Nederland en zijne koloniën met de hoogerbedoelde plaatsen door Curaçaonaars zouden worden bevorderd.

IIde AFDEELING.

Rechts- en politiewezen.

Hoewel het den ondergeteekende niet bekend is, dat de veiligheid van personen en goederen in de koloniën meer dan elders te wenschen zou overlaten, vertrouwt hij, dat door de voorgenomen en, naar hij verwacht, eerlang in te voeren reorganisatie van de politie, vooral door verbetering van het gehalte, een korps zal worden verkregen, dat op voldoende wijze voor zijne taak berekend zal zijn.

Vde AFDEELING.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

De ondergeteekende moet er de aandacht op vestigen, dat de gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs wel in beginsel is uitgesproken, doch dat zij nog niet volledig tot stand is gebracht. In de bij den Kolonialen Raad aanhangig te maken ontwerp-verordening, waarbij de doorvoering van deze gelijkstelling zal worden geregeld, zal — wanneer dit ontwerp in zooverre overeenkomt met het aanvankelijk ingediende, dat onlangs ter vervollediging ingetrokken is — ook rekening gehouden worden met de mogelijkheid van verstrekking van schoolvoeding en kleeding. De thans voor eerste toepassing van de gelijkstelling noodig gebleken bedragen mogen, zooals in het verslag gezegd wordt, betrekkelijk gering zijn, zij vormen nog slechts een deel van hetgeen voor volledige doorvoering der gelijkstelling noodig zal wezen. In deze kosten zijn niet begrepen die voor schoolvoeding en kleeding, waarvoor thans een krediet is aangevraagd.

De ondergeteekende zal de aandacht van den Gouverneur vestigen op de in het verslag vermelde wenschelijkheid om de schooluren zoodanig te regelen, dat het onderwijs niet tijdens de grootste hitte van den dag wordt gegeven.

Met invoering van leerplicht zal voorts rekening worden gehouden bij de hoogerbedoelde algemeene herziening van de onderwijsverordening. Het ligt in de bedoeling om den leerplicht, met het oog op de daarmede gepaard gaande kosten, geleidelijk in toepassing te brengen.

VIde AFDEELING.

Landbouw.

Naar de ondergeteekende meent, is met den aanleg van dammen ook het nuttig gevolg verkregen, dat veel vruchtbare aarde, welke anders bij regen naar zee zou zijn gespoeld, behouden blijft. Misschien kunnen ook minder kostbare middelen daartoe worden aangewend. De aandacht van den Gouverneur zal hierop worden gevestigd.

Het is den ondergeteekende niet bekend, dat ten nadeele van den plaatselijken landbouw uitvoer van meststoffen zou plaats vinden. Ook om redenen van algemeenen aard zou hij maatregelen tot belemmering van den uitvoer niet kunnen aanbevelen.

Eerst na afloop van de liquidatie van de Eerste Sisal-Cultuur-Maatschappij zal de ondergeteekende antwoord kunnen geven op de vraag naar den omvang van de verliezen, welke de schatkist bij het stopzetten van deze onderneming zal hebben geleden. De ondergeteekende meent dat de nadeelige uitkomsten, voor een deel althans, zijn te wijten aan de door den wereldoorlog veroorzaakte zeer bijzondere tijdsomstandigheden, ten deele wellicht ook aan het feit, dat regenval en bodemgesteldheid aan de eischen van het gewas niet voldoen. Mislukking van dergelijke als proef ondernomen bedrijven zijn steeds mogelijk; dit mag echter van het nemen van weloverwogen proeven in het algemeen niet doen afzien.

De bevordering van de aloëcultuur heeft de volle aandacht van den Gouverneur. Immers in diens memorie van antwoord op het voorloopig verslag van den Kolonialen Raad over de ontwerp-begrooting voor 1920 (Gedrukte Stukken 1918—1919—**26**, nº. 10, bladz. 3), wordt medegedeeld, dat de uitkomsten van een toen in gang zijnd onderzoek naar den toestand van de cultuur (op Aruba) tot voorstellen zullen leiden o.m. de mogelijkheid na te gaan van de bereiding van aloine op het eiland zelf. Zal het onderzoek derhalve eene verbetering van de aloëbereiding omvatten, ongetwijfeld zal daarbij ook aandacht worden gewijd aan het benutten van plantenafval, hetzij als brandstof dan wel voor andere doeleinden.

Vermits de voor een regelmatigen uitvoer in genoegzame hoeveelheid gewonnen dividivi-peul, waaruit looistof bereid wordt, doorloopend afzet vindt op buitenlandsche markten, bestaat in zooverre ten aanzien van dat gewas geen aanleiding voor het nemen van proeven omtrent het looistofgehalte. Andere looistofhoudende gewassen dan het genoemde komen, voor zooveel bekend, in de kolonie niet in voldoende hoeveelheid voor. Mocht met de gestelde vraag bedoeld zijn de bereiding van looistof in de kolonie zelve, dan moge de ondergeteekende er de aandacht op vestigen, dat in 1916 eene vennootschap is opgericht, ten doel hebbende het drijven van een looi- en kleurstoffenfabriek. Ten gevolge van de tijdsomstandigheden kon die fabriek nog niet worden gesticht.

Een veearts is in de kolonie niet aanwezig. Voor de bestrijding van veeziekten verleent de directie van den openbaren gezondheidsdienst hare medewerking, terwijl voor de verbetering van het veeslag bij artikel 92*bis* bijzondere kredieten zijn uitgetrokken.

Overigens worde hierbij aangeteekend, dat achteruitgang van den veestapel in getalsterkte een verschijnsel is, dat zich bij langdurige droogteperioden telkens voordoet.

Ten aanzien van de struisvogelteelt moge de ondergeteekende herrinneren aan de in zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de onderhavige begrooting (Gedrukte stukken 1920—1921—**3**, nº. 9) vervatte mededeeling, dat, al heeft hij om de daarbij aangegeven redenen geen vrijheid kunnen vinden om het bedrijf met landsgelden te steunen, de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de onderneming als plantagehoudster in aanmerking zal komen voor een voorschot uit de koloniale kas voor het graven van putten als anderszins.

VIIde AFDEELING.

Openbare gezondheidsdienst.

Het rapport van de gezondheidscommissie over de woningtoestanden te Willemstad zal naderhand aan de griffie van de Kamer ter inzage van de leden worden toegezonden.

Volgens de laatst ontvangen mededeelingen omtrent de bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten, n.l. die, opgenomen in het „Koloniaal Verslag" van 1920 (blz. 11), was het voorafgaand jaar eene moeilijk jaar voor de polikliniek voor de behandeling van die ziekten, ten gevolge van onwil en slechte opkomst van de buiten de instelling vertoevende lijders (155 in aantal, tegen 179 opgenomen lijders). Na de totstandkoming van de verordening op de besmettelijke ziekten zullen dergelijke lijders gedwongen kunnen worden zich aan de vereischte behandeling te onderwerpen. Intusschen wordt zooveel mogelijk zachte drang uitgeoefend om hen er toe te brengen zich in de polikliniek te doen opnemen.

De ondergeteekende zal den Gouverneur inlichtingen verzoeken omtrent de vraag of bij de bestrijding van de melaatschheid in de kolonie gebruik is of wordt gemaakt van de Dean-extracten der chaulmogra-olie, volgens de methode van dr. MAC DONALD te Hawai, en den Landvoogd uitnoodigen om c. q. van de daarmede bereikte uitkomsten mededeeling te doen in het eerstvolgend koloniaal verslag.

Zoowel het vraagstuk van de drinkwatervoorziening als dat van den afvoer van faecaliën hebben de volle aandacht van den Gouverneur. De verdere bestudeering van het vraagstuk van de watervoorziening van Willemstad zal waarschijnlijk zoo spoedig mogelijk na aankomst in de kolonie van den eerlang daarheen vertrekkenden mijningenieur ter hand worden genomen.

Voor zoover den ondergeteekende bekend is, is op Saba steeds een geneesheer aanwezig geweest.

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken

Aruba. In de Paardenbaai op Aruba wordt sedert het najaar van 1920 baggerwerk verricht. Men is daarmede zoover gevorderd, dat het water aan ééne zijde van den aanlegsteiger op belangrijk grooter diepte is gebracht; aan de andere zijde wordt voortgebaggerd.

Bij de onderhavige begrooting (art. 41) is een krediet uitgetrokken voor de bezoldiging van een hoofdboschwachter, ten einde toezicht op de boschwachters te kunnen uitoefenen. Hieruit blijkt, dat tegen verdere uitroeiing van het houtgewas bij voortduring wordt gewaakt.

Saba. Volgens mededeeling van den Gouverneur is de gemeente Marypoint, hoewel afgelegen, met goeden wil vrij gemakkelijk te bereiken. Dit mag ook wel worden aangenomen op grond van het feit, dat de inwoners de vestiging aldaar geheel vrijwillig hebben tot stand gebracht en van een behoefte aan verplaatsing niets gebleken is. Doch ook al ware dit anders, dan zou toch de Overheid de bewoners moeilijk kunnen dwingen naar elders te verhuizen, nog daargelaten dat dit dan ook op landskosten zou dienen te geschieden.

Volgens een dienaangaande op blz. 16 van het koloniaal verslag van 1920 voorkomende mededeeling, wordt in de beide hoofddorpen van het kleine eiland gelegenheid verstrekt om den leergang in de zeevaartkunde te volgen. Zoover de ondergeteekende kan nagaan, is er geen aanleiding om tot uitbreiding van den cursus over te gaan, en dat minder, nu er gelegenheid bestaat voor jongelieden van de Bovenwindsche eilanden om onder genot van een studiebeurs hier te lande een betere opleiding voor de zeevaart te volgen.

St. Eustatius. Het denkbeeld om ongebruikten grond tot het domein terug te brengen, zal aan den Gouverneur ter overweging worden aanbevolen.

De ondergeteekende moge er de aandacht op vestigen, dat in het onder artikel 140 der begrooting van het vorige jaar toegestane krediet ten behoeve van de waterverschaffing eene som van f 10 000 begrepen is voor den aanleg van een waterleiding met daarvoor noodigen vergaarbak.

St Martin. Het rapport van den ingenieur LANGEMEYER over den havenaanleg van St. Martin, dat juist van de griffie der Tweede Kamer terugontvangen is, wordt thans ter griffe van de Eerste Kamer ter inzage voor de leden nedergelegd. Zooals uit dit rapport blijkt, is ook aan de haven van St. Thomas aandacht geschonken.

De ondergeteekende moge van de gelegenheid gebruik maken voor de mededeeling, dat hij geen vrijheid heeft kunnen vinden om mede te werken tot het ten uitvoer brengen van het groote noch ook — voorloopig althans — tot de uitvoering van het kleine havenplan, waarvan in het rapport sprake is.

Mochten — wat het groote plan betreft — enkele jaren geleden aanwijzingen hebben bestaan, welke er op duidden, dat eene naar den eisch des tijds ingerichte haven op St. Martin de groote scheepvaart tot zich zou trekken, zoowel naar de meening van den Gouverneur als naar die van den voornoemden ingenieur en van den heer Dr. J. KRAUS, c. i., die de ondergeteekende ter zake geraadpleegd heeft, zijn thans geen goede gronden meer aanwezig voor de verwachting, dat groote schepen van eene verbeterde haven op genoemd eiland in eenigszins beteekenende mate gebruik zouden maken.

Tegen de uitvoering van het kleine havenplan bestaat het bezwaar, dat, naar te voorzien is, de aan te brengen verbetering niet blijvend zal zijn en dat eenerzijds de instandhouding daarvan telkens terugkeerende niet onaanzienlijke uitgaven vorderen, terwijl het anderzijds allerminst vaststaat, dat voordeelen van indirecten aard of toeneming van handel en scheepvaart in eenigszins beteekenende mate van de bedoelde werken zouden zijn te verwachten.

Intusschen is men thans met gegevens toegerust om, wanneer de toestand verandering mocht ondergaan, met kennis van zaken verbetering van deze havengelegenheid aanstonds ter hand te nemen.

Zoover aan den ondergeteekende bekend is, bestaat op geen van de eilanden, ook niet het hoofdeiland, een algemeen gevoelde drang tot aansluiting bij de Noord-Amerikaansche republiek. Zoodanige drang mag z. i. ook niet worden afgeleid uit de omstandigheid, dat de handelsbetrekkingen der kolonie niet alleen met de genoemde republiek, maar ook met Venezuela van meer beteekenis zijn dan die, welke met Nederland worden onderhouden. Deze omstandigheid immers, welke zich vooral ten aanzien van de eerstgenoemde republiek ook op andere dan de Nederlandsche koloniën in West-Indië voordoet, vloeit voort uit de geografische ligging der kolonie. Op ander gebied evenwel, in het bijzonder wat het geestesleven aangaat, staat de bevolking veel dichter bij het moederland.

Bij de uitlegging van de verordening op de buitengewone inkomstenbelasting (P. B. 1908 No. 7), die in het verslag in verband wordt gebracht met het „belastingopstootje" te Willemstad, is van eenige bevoorrechting van Nederlanders geen sprake geweest. Bij schrijven van 8 Juni 1920 heeft de ondergeteekende aan den Gouverneur zijne opvatting over de wijze van toepassing van de genoemde verordening medegedeeld, onder toevoeging intusschen, dat de raad van beroep, die in hoogste instantie op bezwaarschriften tegen een aanslag beschikt, geheel vrij blijft in zijne beslissingen en zich niet behoeft te houden aan opvattingen van den Minister. Afschrift van het schrijven, vergezeld van enkele andere op de aangelegenheid betrekking hebbende voorafgaande stukken, zal, ter inzage voor de leden, aan de griffie van de Kamer worden toegezonden.

Artikel IV.

De ondergeteekende heeft van den Gouverneur nog geen mededeeling ontvangen dat de commissie voor de belastingherziening met haar arbeid gereed gekomen is.

De Minister van Koloniën,

DE GRAAFF.

---

verwanten op Curaçao: „Ik ben burger van Venezuela geworden. Ik heb dit land voor mijn vaderland aangenomen en ik wil voor hetzelve leven en sterven."

Reeds meermalen had Brion in den laatsten tijd kleine reizen van Curaçao naar de kustplaatsen van Venezuela ondernomen en was zoodoende meer van nabij met de pogingen en de idées der opstandelingen in kennis gekomen. Over het algemeen was hier op het eiland de sympathie aan de zijde der insurgenten, en men wenschte hen van harte succès.

Maar Brion liet het niet bij sympatie. Evenals een andere Curaçaoenaar, Manuel Piar, schaarde hij zich onder de banier der vrijheidsmannen. Met welken hartstocht Brion de partij van den opstand wilde dienen, blijkt reeds hieruit, dat hij zijn vaartuig den naam van *El intrépido Bolivar* gegeven had. Met dit welbewapend schip lag hij in 1914 voor Barcelona (Guanta) vóór anker, toen deze plaats door verscheidene Spaansche flecheras (kanonneerbooten) werd aangevallen. De autoriteiten dezer stad wilden zijn schip van manschappen voorzien. Doch hij wilde daarin niet toestemmen tenzij onder beding dat hij zelf het commando zou voeren. Dit geschiedde en Brion versloeg de veel grootere vijandelijke schepen. Na deze daad werd Brion benoemd tot kapitein in dienst van Venezuela.

Kort daarop ging hij naar St. Thomas, waarschijnlijk tot aankoop van oorlogsbehoeften. Doch met nog twee andere agenten der opstandelingen werd hem hier aangezegd binnen 5 minuten het eiland te verlaten.

Doch Brion nam onmiddelijk een radicaal besluit. Hij stak met zijn schip den Oceaan over, en trok naar Engeland, vast overtuigd daar beter te slagen. Het was toen op het einde van 1814.

Bij aankomst in Engeland vernam hij welk een ontzaggelijk vloot onder aanvoering van Murillo er door Spanje was uitgerust, om de oude bezittingen in Amerika voor het Moederland te behouden. „Nooit was de zee in deze streken getuige geweest van zulk een aanzienlijke vloot. Tien duizend krijgers, die zoo roemvol den overweldiger (Napoleon) van hun vaderland bestreden hadden en een generaal, die door hen aanbeden werd, kwamen het Koninklijk gezag in deze streken herstellen."

„Ook de ingezetenen van Curaçao", zegt PHOEL, „konden oordeelen over de grootheid dezer uitrusting, welke dit eiland (Curaçao) voorbijzeilend, den gezichteinder als met een mastbosch bedekte".

Alles bezweek op de kust voor deze overmacht en weldra was het versterkte Cartagena nog het eenig overgebleven punt op deze veruitgestrekte kust, dat den opstandelingen was overgebleven.

Correspondentie van Saint Martin.

Philipsburg, den 9n Mei 1921

Sedert mijn laatste schrijven is er alhier bijna niets merkwaardigs voorgevallen. Het schijnt alsof het droge seizoen al weer is ingetreden. Sinds eene maand is er geen regen meer gevallen.

Bijgevolg beginnen de bergen er eenigszins kaal en verdord uit te zien.

't Is te hopen, dat de droogte niet zoo lang zal aanhouden als verleden jaar, want nu de bouwwerken van het Gouvernement bijna gereed zijn, weet men niet waarmede men weer in den tusschentijd den kost zal verdienen. Eergister avond heeft echter een flinke bui onzen dorstigen bodem wat gelescht.

— Dezer dagen is zich eene afdeeling der *Baptisten-Kerk* of des *Legers des Heils* alhier komen vestigen. Zij houdt haar vergaderingen in het gebouw dat vroeger aan wijlen Mejuffrouw LUDIE WAYMOUTH behoorde. Van al wat wij gezien en gehoord hebben, zijn hare Godsdienstoefeningen steeds hetzelfde, verhalen van Christus en het kruis, eenvoudig verteld.

— De zoutpannen zijn weer in een veel belovenden toestand, letterlijk *rooskleurig*.

— Het spijt ons te vernemen dat Zijne Excellentie Gouverneur Helfrich met 1o. Juni uit 's lands dienst zal gaan.

De *zeer* democratische neiging van het Hoofd der Kolonie maakte een allerbesten indruk op de bevolking van dit eiland en gaf ons vertrouwen dat hij zijn best deed voor deze eilanden en nog meer zou gedaan hebben. Het groote meerendeel der bevolking van dit eilandje is werkelijk een eigenaardig slag. Met trotschheid, autocratie en wat SCHILLER noemt *das verdammte ich* wil ze absoluut niets te doen hebben. Wat zijne ambtenaren betreft heeft Gouverneur Helfrich zeker in de traktements-verhooging-beweging hunne belangen dapper, mannelijk en naar geweten behartigd.

Wij nemen de vrijheid ZExc. een voorspoedige reis en behouden aankomst in Nederland toe te wenschen.

— Dank aan het flink optreden van den tegenwoordigen Gezaghebber, komt de smokkelarij hier langzamerhand onder contrôle.

— Jammer is het dat met het bouwen van het Oostelijk gedeelte van de nieuwe school opgehouden is. De geheele symmetrie is nu verbroken. Het gebouw zal er uitzien als een vogel met kop en rechtervleugel. Die kamer zou voor een telegraaf-kantoor of een theater hebben kunnen dienen.

Berichten uit de Kolonie.

Juliana — Volharding 1-0

Even over half-vijf kwamen de beide elftallen in het veld onder leiding van den scheidsrechter P. Gorsira.

Voor degenen die technisch hoogstaand spel hadden verwacht, was deze wedstrijd een teleurstelling.

Juliana leverde goed werk.

Volharding voldeed matig.

De militairen wonnen, nadat de rust met een blanco score was ingegaan, in het tweede gedeelte met 1—0.

De scheidsrechter leidde op een wijze boven iederen lof verheven en liet zich in 't geheel niet beinvloeden door meeningen van spelers en buitenstaanders.

Ten slotte moeten we nog even opmerken, dat de rood-sjerpen nu en dan wel eens van een ongeoorloofd trucje hielden.

Hinderlijk was 't ook, dat de scheidsrechter, na de rusttijd, zoo lang moest wachten op de spelers van Volharding, waarvan er slechts drie bij 't ingaan van het tweede gedeelte op 't veld aanwezig waren.

De tegenwoordigheid van twee politie agenten heeft veel bijgedragen tot de goede orde.

Doodelijk ongeval.

Zondagnamiddag is in de buurt van *Janboos* (Sta Rosa) een jongen van

15 jaar, die achteruitloopend midden op den weg met zijn vlieger speelde, door een auto aangereden. De jongen kreeg een schedelbreuk en was bijna terstond een lijk.

Naar men zegt, treft den chauffeur geen schuld, daar hij herhaaldelijk door signalen gewaarschuwd heeft. Doch de jongen ging zoo geheel en al op in de luchttoeren van zijn vlieger, dat hij voor niets anders oog of oor had.

Intusschen is het wél vreemd, indien de chauffeur door herhaald toeten den jongen zoozeer gewaarschuwd heeft, waarom hij dan ook niet nog nog het laatste redmiddel beproefd heeft door den auto eenvoudig te stoppen.

Gewond.

Zondag werd in den laten avond een Puerto-Riqueño in het St. Elisabeth's Gasthuis binnen gebracht, die in de buurt van het Wilhelminapark bij een vechtpartij een groote snede met een mes over den rug had opgeloopen.

Dr. Oduber legde den gewonde een voorloopig verband aan.

Visitatiereis.

A. s. Maandag zal Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE met de paketschoener *Estelle* de reis ondernemen naar de Bovenwindsche Eilanden tot het houden der Kerkelijke Visitatie en het toedienen van het H. Vormsel. Mgr. wordt op deze reis vergezeld door den Zeer Eerw. Pater N. DE GROEN, onlangs van zijn verlof uit het Moederland weergekeerd. Pastoor DE GROEN zal weer zijn post gaan bezetten op de eenzame rots van Saba, terwijl Pastoor H. ZOETMULDER weer van daar terugkeert en Mgr. op de thuisreis zal vergezellen.

Wij wenschen den reizigers een voorspoedige reis en behouden terugkomst.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

De algemeene vergadering van de Groep Antillen Donderdagavond in de Raadzaal gehouden was al weer matig bezocht. Edóch, wie de Groep wil beoordeelen alleen naar de weinige leden, die ter vergadering aanwezig waren, doet onrecht. Van beter inzicht zou het getuigen het gedrag van de talrijke afwezigen af te keuren, die door onredelijke kritiek, door hun indolentie, door gebrek aan medewerking er het meest toe bijdragen het Verbond hier in de Kolonie in discrediet te brengen en af te breken.

Met genoegen hebben wij kunnen constateeren, dat de weinigen, die stand houden, niet door eenvoudig als naamlid te fungeeren, maar die als leden van de daad de vergaderingen bijwonen en hun beste krachten wijden om de Groep weer tot bloei te brengen, — dat dezen met den besten wil bezield zijn en geenszins van plan zijn den moed op te geven.

Bij opening der Vergadering deelde de Secretaris, de Heer Menkman, mede, dat de wn. Voorzitter, Dné. Eijbers door ongesteldheid verhinderd was deze vergadering bij te wonen. Daarom verzocht spreker de toestemming der aanwezige leden om deze vergadering als Voorzitter te leiden.

Na voorlezing en goedkeuring der notulen der vorige vergadering deelde de wn. Voorzitter mede dat de secretaris van het Hoofdbestuur de mededeeling van 26 Februari in de *Amigoe* omtrent de bijdragen der Groep Suriname aan de algemeene kas onjuist noemt en in strijd met de werkelijkheid.

De Heer M. las daarop een schrijven voor van de Redactie van de *Amigoe di C.* waaruit bleek dat dit bericht ontleend was aan *de Surinamer*, zoodat nadere inlichtingen daaromtrent bij het Bestuur der Groep Suriname zullen worden ingewonnen.

Behalve de 6 opgegeven candidaten voor deze verkiezing is het aan het Bestuur niet mogen gelukken nog meer personen bereid te vinden zich voor een candidatuur beschikbaar te stellen. Eigenlijk ligt het ook niet op den weg van het Bestuur hiervoor te zorgen. Het Reglement zegt uitdrukkelijk dat het recht om candidaten te stellen aan de leden toekomt.

Bij opening van de stembus bleken 46 briefjes te zijn ingekomen, waarvan 3 van onwaarde. Op een der stembriefjes waren *alle* namen doorgehaald. Het verdienstelijk lid, dat op dezen genialen inval gekomen is, herleze nog even de woorden, waarmede wij dit verslag openden.

Op de 6 candidaten waren het volgend aantal stemmen uitgebracht:

Küp 33, Amelunxen 26, Scholtens 24, de Vries 19, Schaap 16 en Vente 11, zoodat in het geheel 129 stemmen waren uitgebracht en de drie eerste Heeren bij meerderheid van stemmen verkozen waren.

De Heer Menkman wenschte de gekozenen geluk en vertrouwde dat zij hun beste krachten aan den bloei van de Groep zouden wijden.

De Heeren Küp en Vente brachten alsnu verslag uit over de rekening en verantwoording, die zij na een minutieus onderzoek volkomen in orde hadden bevonden. Het batig saldo bedroeg op den dag der opname fl. 772.35. De Heer Vente verzocht nu den Heer M. als 't kon zoo dra mogelijk een nieuwen penningmeester te benoemen, daar de vorige, de Heer Jossy Henriquez, die ontslag heeft genomen, zoo spoedig mogelijk de kas aan zijn opvolger wenscht over te dragen, waaraan de Heer M. toezegde bij de eerstvolgende bestuursvergadering te voldoen.

Eigenlijk moet er nu nog een aanvullingsverkiezing van drie leden plaats vinden om het Bestuur volgens reglement op 9 leden voltallig te maken.

De Heer Holstein stelde statutenwijziging voor om het getal leden in te krimpen op 5 leden; anderen voelden meer voor 7 leden om de moeilijkheid te ontgaan, dat een zittend lid zou verplicht worden af te treden. De wn. Voorzitter opperde het bezwaar of het niet tegen de statuten was dit voorstel nog dezen avond in behandeling te nemen.

Na vergelijking der verschillende artikelen kwam men tot de conclusie, dat dit punt nog heden kon behandeld worden.

Eenparig verklaarde zich alle aanwezige leden voor inkrimping van het aantal leden op 7, zoodat op dit punt de toestemming van het hoofdbestuur zal gevraagd worden de statuten te wijzigen.

De Heer Scholtens stelde voor nog dit jaar wedstrijden in zang en voordrachten door leerlingen der verschillende scholen te organiseeren. Met veel animo werd dit voorstel besproken.

Spreker wenschte niet zoozeer een wedstrijd tusschen de verschillende scholen, als wel van de leerlingen van elke school onderling.

Later trok de Heer S. ook nog andere elementen b. v. de militairen en andere zangerscorpsen en voordrachtkunstenaars binnen zijn voorstel.

Pater Euwens meende voornamelijk met het oog op de propaganda voor het Verbond, dat zulk een wedstrijd zou kunnen georganiseerd worden als een openbaren zangersavond, waarbij verschillende groepen, klassen van verschillende scholen, zangkoren, enz. enz. op zulk een avond hun mooiste *Hollandsche* liederen zouden uitvoeren. Solozang, of mooie voordrachten behoeven niet te worden uitgesloten. Aan een deskundige jury zou de beoordeeling voor de toekenning van prijzen worden toevertrouwd.

Ten slotte werd bij motie het Bestuur opgedragen de uitvoerbaarheid van dit plan te onderzoeken en c. q. voor te bereiden.

De Heer Seykens vroeg of het niet mogelijk zou zijn dat het Bestuur zelf dergelijke populaire Hollandsche liederen, b. v. de collecties *Kunt ge nog zingen, zing dan mee*, zoo goedkoop mogelijk kon verkrijgbaar stellen. Velen betwijfelden of dit wel succès zou hebben. Anderen voelden meer om zulke liederenbundels als prijzen beschikbaar te stellen.

Wij hopen spoedig meer over deze plannen te vernemen.

Hiermede was de gezellige en opgewekte vergadering afgeloopen.

Zelfs een nieuw lid gaf zich op.

Een vergeten Jubilaris.

Ten gevolge van een onvrijwillig verzuim vergaten wij in ons vorig nummer melding te maken van het zilveren feest als kloosterling, dat de Eerw frater Emilianus op den tweeden Pinksterdag in het St Thomas-College vierde.

Frater Emilianus, die reeds 20 jaar bij het onderwijs in de kolonie werkzaam is, wiens leven het vorig jaar tijdens een heel ernstige ziekte aan een zijden draadje hing, had reden te over dien dag in blijde feeststemming te vieren.

Zoowel aan het vroeger internaat in het St Thomas-College en later aan het onderwijs voor de jeugd van Curaçao en Bonaire heeft hij al dien tijd zijn beste krachten gewijd.

Alsnog onze oprechte gelukwenschen en nog een lang werkzaam en verdienstelijk leven aan het onderwijs en de opvoeding van het jonge geslacht zij hem van harte toegewenscht.

Excursie naar Coro.

De excursietocht per SS. *Diana* naar Coro is naar aller genoegen en tevredenheid geslaagd. Ongeveer 60 toeristen namen aan het uitstapje deel. Door de welwillendheid van den Heer H. LEYBA Venezolaansch Consul te dezer stede, van hun komst verwittigd viel den reizigers bij hun aankomst te La Vela en te Coro een feestelijke ontvangst ten deel. Per auto's werden de gasten van La Vela naar Coro vervoerd. Bij monde van den Heer Isaac de Lima, Hollandsch Consul te Coro, werden kransen van hulde neergelegd bij de standbeelden van Simon Bolivar en Juan C. Falcon. Vol lof zijn de reizigers voor de hartelijke ontvangst en de fijne attenties van de zijde der plaatselijke authoriteiten, de beide Generaals LEON JURADO en GABRIEL LACLE. Echt voldaan keerden de toeristen Dinsdag avond van hun uitstapje terug.

De Isla.

Ten behoeve van de *Curaçaosche Petroleum-Maatschappij* op de *Isla* (Asiënto) zijn weer uitgebreide bouwwerken in voorbereiding. Met Aruba heeft men de aanvoer van groote massa's kwartssteenen voor betonwerk gecontracteerd, hetgeen zoowel voor de scheepvaart van Aruba, als ook voor tal van nijvere handwerkslieden alhier een buitenkansje is en goede vooruitzichten opent voor geregeld werk.

— Nu we toch over de *Isla* spreken, willen wij hier tegelijk melding maken van een ontdekking, die we dezer dagen deden.

Van het begin, dat de *Curaçaosche Petroleum*-Maatschappij in 1916 hare werkzaamheden op de plantage *Asiënto* aan het Schottegat begon, werd de vèr in het Schottegat vooruitstekende landtong of schiereiland door de Arubiaansche werklieden al vrij spoedig een naam gegeven. Men werkte op de *Isla* (het *eiland*). Zoo heette het toen in den volksmond. En zoo is het gebleven.

Algemeen en niet anders zijn de terreinen van de C. P. M. hier nu bekend als de *Isla*.

Toch heeft die landtong vroeger een heel anderen naam gedragen, doch nimmer hoorden wij dien noemen, op geen enkele Kaart van Curaçao zagen wij dien ooit vermeld.

Misschien is deze nog in de oude koopbrieven bewaard gebleven.

Dezer dagen het het werk van M. D. TEENSTRA, *De Nederlandsche West-Indische Eilanden* consulteerend, lazen wij daar dl. I bl. 92 van een bezoek aan *Asiënto* in November 1833 door den schrijver. De plantage behoorde destijds aan de Douairière Gravin DE LARREY. En dan zegt de schrijver: „Van hier *(Asiënto)* kan men over „het in het Schottegat uitstekende „Schiereiland, *Sero di May* (Berg van „May) de schepen in de haven zien „liggen, terwijl men ook een fraai „gezicht op het fort *Nassau* heeft."

Hieruit blijkt dus, dat deze landtong of dit schiereiland, dat nu als de *Isla* bekend staat, oorspronkelijk eigenlijk den naam van *Sero di May* droeg.

Bijzonder karakteristiek vinden wij den naam niet. Toch is het jammer, dat hij niet is bewaard gebleven en nu door een anderen vervangen.

Waaraan die landtong die zonderlingen naam te danken heeft, blijft in nevelen gehuld.

Dat *Asiënto* in het prae-Columbische tijdvak een nederzetting van Caraïben of Indianen geweest is, valt niet te betwijfelen. Dat die natuurmenschen van uit dien *Sero di May* een prachtigen uitkijk hadden, om het geheele Schottegat en vooral de Sint Annabaai te bespieden, behoeft geen betoog. Wel bood natuurlijk de tegenoverliggende berg, waar nu het fort Nassau op gebouwd is, als *Aussichtsturm* een nog beter uitkijk, maar dat die Indianen daar op die *Sero di May* en het daarnaast gelegen *Groot Kwartier* een beter kwartier vonden om voor een plotselingen overval gevrijwaard te zijn en gemakkelijker het veege lijf in veiligheid te bergen, ligt even zeer voor de hand.

Misschien houdt dien naam daarmede verband?

Rechten der Kerkgenootschappen.

Ingesteld is een Staatscommissie, aan welke is opgedragen: de beantwoording van de vraag, of het noodig, althans wenschelijk is wettelijke maatregelen in te voeren, waardoor: *a.* het recht der Kerkgenootschappen, om als zoodanig op te treden en aan het rechtsverkeer deel te nemen, alsmede hunne volledige vrijheid om hunne inwendige aangelegenheden te regelen, wordt erkend en bevestigd; *b.* de burgerrechtelijke gevolgen der kerkelijke reglementen en voorschriften, alsmede de gevallen waarin en de wijze waarop bij de wetgeving en het bestuur het gevoelen der Kerkgenootschappen moet worden ingewonnen, worden geregeld.

Tot voorzitter is benoemd prof. mr. A. Anema, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit.

Residu.

In Maart van het vorig jaar hebben wij een reeks artikelen in dit blad geschreven over *Residu*, het afvalproduct van de ruwe-olie, als stookolie gebruikt voor de stoomschepen en ook deze brandstof aanbevolen bij de bereiding en het koken van de aloë. Wij dachten dat die artikelen aan duidelijkheid niets te wenschen hadden overgelaten. Zoo dachten wij en zoo werd ons van verschiltende zijden, ook door vakmenschen, verzekerd.

Ontgoochelingen zijn doorgaans pijnlijk. Ook op dit punt hebben wij nu een pijnlijke ondervinding opgedaan. Een ontgoocheling om van te rillen.

Het *Koloniaal Weekblad* van 14 April zegt naar aanleiding van het *Voorloopig Verslag* der Tweede Kamer op onze begrooting:

„De *Amigoe* heeft met hare artikelen over *Residu en Aloe* ook Eerste Kamerleden geïnspireerd."

Doch helaas nooit hebben wij slechter resultaat van ons schrijven te boeken gehad. De lezer oordeele:

Dat *Voorloopig Verslag* (zie ons vorig nummer) zegt onder de VIIe Afd. *Landbouw:*

„Proeven voor betere bereiding van aloë en *de mogelijkheid om het residu daarvan (?!) als brandstof te gebruiken, werden wenschelijk geacht.*"

Heeft men de klok hooren luiden, maar is men vergeten waar de klepel hangt?

Het Eerste Kamerlid, dat deze vraag inzond, schijnt niet de minste notie te hebben dat *Residu* een afvalproduct van ruwe olie is, schijnt in geen geval onze artikelen met aandacht gelezen te hebben, hoogstens een vage herinnering aan het opschrift: *Residu en Aloë* te hebben overgehouden.

Zijn vraag kan moeielijk anders begrepen worden, dan dat hij *residu* als een afvalproduct, niet van de petroleum, maar *van de aloë* beschouwt en aanraadt dit als brandstof voor het koken van de aloë te benutten.

En dan zegt men, dat soms candidaten voor de onderwijzersakte zoo slecht het gelezene begrijpen.

Ontgoochelingen zijn doorgaans pijnlijk. Wij kregen nog een tweede te verwerken. Wij hadden nog een weinigje hoop, dat de *Memorie van Antwoord* dat snuggere Eerste Kamerlid op het rechte spoor gebracht had. Maar die raad van adviseurs van de 10e afdeeling aan het Ministerie van Koloniën heeft al evenmin eenig licht ontstoken, ja den blunder nog duidelijker gemaakt.

Luister slechts (vergelijk de *Memorie van Antwoord* in dit nummer):

„Zal het onderzoek derhalve een verbetering van de aloëbereiding omvatten, ongetwijfeld zal daarbij ook aandacht worden gewijd aan het benutten van *plantenafval* hetzij als *brandstof* dan wel voor andere doeleinden."

Als de eene blinde den anderen leidt, enz.....

Officieele berichten.

Aan den 2n kommies 2e klasse J. M. van der Veen is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan den 2n kommies 2e klasse J. H. Hollander is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej M. C. ten Bosch en de heeren W. A. Mimpen en F. A. Janssen is op hun verzoek eervol ontslag verleend als lid van de Examencommissie alhier; in hun plaats zijn benoemd Mej. M. C. Slothouwer en de heeren H. J. Vooren en J. H. Sprockel, terwijl als plaatsvervangende leden benoemd zijn Mevr. J. A. van Rouveroy van Nieuwaal, geb. Beerbolte, en Mevr. S. Troost-Verheus.

De mijningenieur G. J H. Molengraaff is belast met de waarneming der betrekking van mijningenieur in deze kolonie.

De tijd. agent van politie 2e klasse M. Cras is uit 's lands dienst ontslagen.

De heer J. M. S. van Eps is gedurende de afwezigheid van den heer C. P. de Haseth van Bonaire, voorloopig belast met de functien van hypotheekbewaarder en notaris op dat eiland.

Aan den agent van politie 2e klasse W. A. Bosman is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan Mej. A. J. C. Jarman, onderwijzeres 3e klasse in deze kolonie, thans met verlof in Nederland, is zes maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den hoofdagent van politie K. Post is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den agent van politie 1e klasse C. van Amersvoort is tot herstel van gezondheid acht dagen verlof verleend.

Aan Mej. M. Keive, kweekeling aan de openbare school te St. John op Saba is drie weken verlof verleend, en aan Mej. A. S. M. Waymouth, tijd. onderwijzeres 3e klasse te Philipsburg op St. Martin N. G., is 16 dagen verlof verleend.

MUZIEKUITVOERING.

Zondag avond om 7½ uur Overzijde.

Programma.

1	King Cotton	March	Sousa
2	Ten Maiden and no Man	Ouverture	Suppe
3	Felipe IV	Valsee Espagnole	Gonzales
4	Ein Walzertraum	Potpourri	O. Strauss
5	Dardanella Intermezzo	Fox-Trot	F. Bernard
6	Bouquet de Melodies	Potpourri	J. Boskaljon
7	La Gerrila	Danzon	
8	Hindustan	Fox-Trot	O. Wallace

V. V. V.

Algemeene Vergadering, te houden op Woensdag 25 Mei a.s. in de zaal van den Kol. Raad des avonds om 8 ure.

Curaçao, 20 Mei 1921.
Het Bestuur.

DEN HEER EN MEVROUW

Sprockel-Mommers

geven kennis van de geboorte van hun dochter

Johanna Augusta

op heden 19 Mei 1921.

Officieele berichten.

(Van de vorige week)

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Bonaire J. Z. Hermans is veertien dagen verlof verleend; en de leerling seiner D. N. Oduber is tijdelijk belast met de functien van hoofd van den post op Bonaire.

Aan den tijd. hoofdcommies ter Administratie van financien J. G. Statius Muller is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

De infanteristen H. Besselink, J. H. A. Koenders, A. H. Wels en J. Kerrebijn zijn werkzaam gesteld bij de politie als tijd. agenten 2e klasse.

Aan den havenmeester en loods op Aruba J. H. Harms is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend, en de kommies 1ste klasse A. Leeflang is tijdelijk met die functien belast.

Aan den seinmeester op den seinpost Waterfort J. M. W. Hoogenbergen is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend, en Hendrik Ars is tijdelijk belast met de functien van seinwachter op dien post.

Mej. J. Hellmund, 1ste klerk op Bonaire, is overgeplaatst naar Curaçao en werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie.

Aan den eersten gouvernemente-geneeskundige alhier Dr. J. P. Evertsz Hz., is op zijn verzoek eervol ontslag ontslag uit 's lands dienst verleend onder dankbetuiging voor de langdurige diensten aan den lande bewezen.

Aan Mej. M. M. Jarman, onderwijzeres in nuttige handwerken aan de openbare school op Bonaire is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend: en Mej. E. Debrot is met die functien belast.

J. J. van Lamoen is tijdelijk benoemd tot deurwaarder der belastingen alhier.

Aan den agent van politie 2e klasse J. Swaen is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De infanterist L. H. van Vuuren is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne werkzaamstelling bij de politie.

Aan den onderwijzer op Bonaire J. Muller is om gewichtige redenen een week verlofsverlenging verleend.

Aan den bode bij den openbaren gezondheidsdienst J. M. Pietersz is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den hoofdagent van politie K. Post is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan Mej. Jeanne Forbes, onderwijzeres bij het openbaar onderwijs, is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den kommies 2e klasse en loods op Bonaire A. Nicolaas is tot verder herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

BUITENLAND.

Het Eeuwfeest van Napoleon I.

Donderdag den vijfden Mei was het 100 jaar geleden dat Napoleon I exkeizer van Frankrijk, den 5 Mei 1821 als banneling op het eiland St. Hélène overleed. Die dag is te Parijs plechtig herdacht.

Het kerkelijk deel der Napoleonfeesten begon op 4 Mei in de Notre Dame Te half twaalf had een plechtige lijkdienst plaats in tegenwoordigheid van kardinaal Dubois en tal van leden van het Fransche episcopaat.

De bekende prediker Henocque hield een lijkrede op Napoleon. Aan den dienst werd toegevoegd een plechtige uitvoering van gewijde muziek, gevolgd door de symphonie funèbre et triomphale van Hector Berlioz. Aan het muzikaal gedeelte werkte ook de republikeinsche garde mede.

Donderdag 5 Mei om 3 uur n. m. had in de kapel van den H. Lodewijk van de Invaliden eveneens een plechtige dienst plaats, waarbij de absoute werd gezongen door kardinaal Dubois en waarop bij het graf in het *Hôtel des Invalides* door maarschalk Foch de herdenkingsrede werd uitgesproken. Ook daar werd de plechtige dienst opgeluisterd door gewijde en vaderlandsche muziek, waarbij het *Libera* werd gezongen door het koor van de Notre Dame en de Marche héroïque van Saint Saëns werd uitgevoerd door de muziek van de republikeinsche garde. Aan beide plechtigheden namen ook de officieele personen deel.

De Duitsche Vloot.

De achtste Duitsche zeescheepvaartdag, de vorige maand gehouden, was bijeen geroepen op aanstichting van de Duitsch-Baltische vereeniging en van den bond van Duitsche Zeescheepvaartvereenigingen. Verschillende vertegenwoordigers van de regeering woonden de bijeenkomst bij. Kuno, de directeur-generaal van de Hamburg-Amerikalijn hield een rede over den wederopbouw van de Duitsche handelsvloot, die met het herstel van het Duitsche economische leven ten nauwste verband houdt. Een blik in de Duitsche havens, aldus zeide hij, doet verreweg het meest de buitenlandsche vlag zien en de Duitsche vlag komt slechts aarzelend en slechts op kleine schepen te voorschijn.

Het komt er thans op aan alle krachten te vereenigen, teneinde langzamerhand de concurrentie met het buitenland krachtiger te kunnen voeren.

Duitschland moet in de eerste plaats vrachtschepen trachten te bouwen, terwijl voor het herstel van het reizigersvervoer slechts een oplossing gevonden kan worden in een kombinatie van vracht- en mailbooten. De bepalingen van het vredesverdrag van Versailles zijn voor de geallieerden van geen nut geweest. Ondanks alle beschouwingen van deskundigen heeft de tegenwoordige stand van de wereldtonnenmaat dien van vóór den oorlog achter zich gelaten, zoodat de vroegere Duitsche schepen thans opgelegd zijn in Engelsche, Fransche, Japansche havens enz. en het eenige, wat men aan deze schepen thans heeft, is dat men er voor zorgen moet ze in stand te houden. Op deze wijze komen de Duitsche schepen geleidelijk langs een omweg over buitenlandsche firma's aan Duitschland terug. Er werd door de vergadering een motie aangenomen, waarin de vergadering zich uitdrukkelijk voor het behoud van de zwart-wit-roode vlag verklaart, waarbij echter nadrukkelijk werd opgemerkt, dat dit slechts uit practische overwegingen geschiedt. Later had er een maaltijd in Reingold plaats, waaraan ook minister Koch deelnam, Deze zeide in een toespraak, dat Duitschland het land van de sterk begrensde mogelijkheden is geworden. Men moet met de uiterste spaarzaamheid te werk gaan, doch het mogelijk maken van een bedrijfsleven is een nog belangrijker taak dan spaarzaamheid. De zeescheepvaart moet zich ook vrij maken van alle bureaucratische rompslomp, daar een vrij bedrijf dit op den duur niet kan verdragen.

Een Amerikaansch oordeel over de Britsche politiek in Ierland.

De z.g. Amerikaansche Commissie van Honderd, die op uitnoodiging van de New-Yorksche „Nation" was samengesteld om een onderzoek in te stellen naar den toestand in Ierland, heeft thans haar verslag openbaar gemaakt. De commissie bestaat uit vijf gouverneurs van staten, elf senatoren, dertien leden van het Huis van Afgevaardigden, de burgemeesters van vijftien steden, kardinaal Gibbons (nu overleden), en tal van geestelijken, leeraren, Labour-leiders, dagbladmannen en zakenlieden. In het geheel zijn 35 staten in de commissie vertegenwoordigd.

De commissie verklaart in haar verslag, dat de Ieren de bescherming missen van de Britsche wet, waarop zij recht hebben als onderdanen van den Britschen koning. Het Iersche volk is evenzeer ontbloot van de zedelijke bescherming door het volkenrecht, waarop het recht heeft als oorlogvoerende mogenheid. Het is aan de genade overgeleverd van de Britsche strijdkrachten, die, in strijd met alle wetten en met de menschelijkheid, in Ierland een schrikbewind hebben ingesteld.

Het verslag beschrijft hoe de Britsche regeering aan een sub-commissie heeft verhinderd Ierland te bezoeken om haar onderzoek voort te zetten; er zijn evenwel ooggetuigen in Ierland naar Amerika gekomen om getuigenis af te leggen.

Vervolgens stelt het verslag vast dat de Britsche strijdkrachten in Ierland (op zijn minst 75.000 man, waaronder veel ongeschoolde en jeugdige krachten) onschuldige mannen, vrouwen en kinderen hebben gedood, personen hebben terecht gesteld, wier schuld niet of onvoldoende bewezen was onder het voorwendsel dat „zij weigerden halt te houden," of poogden te ontvluchten," huizen, dorpen en steden hebben verbrand of verwoest.

De commissie is van oordeel, dat de Britsche strijdmacht in Ierland schuldig is aan bewezen uitspattingen, welke in hevigheid en aard te vergelijken zijn met die, waarvan het Bryce-verslag over de Belgische wreedheden welke door het Duitsche leger zouden zijn bedreven, melding maakt. Het komt de commissie voor, dat de Britsche regeering in Ierland een strijdmacht heeft binnengebracht, welke is aangespoord tot manslag en brandstichting. De zedelijke verantwoordelijkheid voor de misdaden van dit werktuig komt dan ook neer op degene, die het heeft gevormd en gebruikt.

Ten slotte wenscht de commissie enkele Engelsche bladen, als de *Manchester Guardian*, de *Daily News* e.a. geluk met de wijze, waarop zij aan het Britsche volk de in zijn naam verrichte moorden aan de kaak hebben gesteld.

Een veelzijdig talent.

Miss Ethel Frank, de sopraan uit Boston, die onlangs te Londen debuteerde, is een veelzijdige persoonlijkheid. Zij beklom den Visuvius en keerde terug met verbrande schoenen; zij heeft zeven-en-een-halven mijl gezwommen, heeft prijzen gewonnen voor tuinieren, heeft witte Angora katten en Bostonsche terriers tentoongesteld, is verpleegster geweest gedurende een epidemie, kan een diner klaarmaken voor een fijnproever en hem daarna aangenaam bezig houden door in veertien talen te zingen.

GRATITUD.

Por medio de estas líneas, débil reflejo de mi vivo reconocimiento, significo mi más ingénua gratitud al habil i afamado Galeno Dr. Boogaart, quién asistido de los estimables Doctores Winkel i Gaerste me sometió a una operación quirúrgica de suma gravedad, la cual tuvo feliz exito i puso cese a los sufrimientos que minaban mi excistencia.

La Excelsa Bondad los premie con las más intimas satisfacciones en la vida, i ésta, en venturosos días, se dilate por el bien de la humanidad doliente.

No puedo prescindir de tributar también mi homenaje de gratitud a las Santas Hermanas de Caridad del Hospital Santa Elisabeth, quienes con su ejemplar e inagotable paciencia me prodigaron sus más asidúos cuidados durante mi permanencia en tan util instituto.

¡Que el Supremo Hacedor derrame Su Santo Influjo sobre ellas!

Ciscla C. Curiel.

Curaçao, Mayo de 1921.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening van 31 October 1901 29 Januari 1902 (P. B. 1902 No. 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:
1o. Een halsband met metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;
2o. Een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den Ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in artil 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselfik Hoofd van Politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt."

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een ruit en tot opschrift hebben het getal 1921 en het volgnummer, terwijl het woord Curaçao aan de andere zijde voorkomt.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der politie te Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf en twintig cent.

Curaçao, den 2n. Mei 1921.
De Procureur-generaal.
J. B. GORSIRA.

3—4

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ten Spaar- en Beleenbank van *2e Juli 1919 t. m. 31 December 1919*, onder *No. 502. Y, t. m. No. 588. Z*, zal plaats hebben op DONDERDAG den 26 Mei 1921 a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curçao den 21 Mei 1921.

De Voorzitter
10 C. S. GORSIRA